घोटाला देखी सावधान

घोटालाकारीहरु प्रायः विश्वसनीय संगठनहरु, जस्तै Services Australia बाट भएको बहाना गर्छन्।

उनीहरुले तपाईंलाई पैसा, जानकारी र भुक्तानी, सेवाहरु र मद्दत को बदलामा जानकारी दिन्छु भनेर छक्याउन सक्छन्।

यदि एउटा घोटलाकारीले तपाईंको जानकारी पाएमा, उनीहरुले निम्न गर्न सक्छन्:

- तपाईंको बैंक खातामा पहुँच गर्नेछन् र त्यहाबाट पैसा सार्न सक्नेछन्
- तपाईंको नाम प्रयोग गरेर फोनको प्लान र अन्य करारहरुको लागी उपयोग गर्न सक्नेछन्
- तपाईंको निवृत्तीभरणको रकम चोर्न सक्नेछन्
- तपाईंको ई-मेल र सामाजिक संञ्जालको खाताहरुमा पहुँच गर्न सक्नेछन्
- तपाईंको सक्कलको बहाना गर्न सक्नेछन्।

यदि तपाईंले घोटलाको कारण पैसा गुमाउनु भएमा तपाईंले फिर्ता पाउन पनि नसक्नु हुनेछ।

घोटलाकारीहरुले खोज्ने जानकारीहरु

घोटलाकारीहरुले तपाईंको निम्न कुराहरु हासिल गर्न खोज्नेछन्:

- पुरा नाम
- जन्म मिति
- ठेगाना
- Medicare कार्डको विवरणहरु
- Centrelink Customer Reference Number (CRN)
- परिचयको कागजातहरु
- myGov मा जाने विवरणहरु वा जिडिएका कोडहरु
- बैंङकको विवरणहरु
- पासवर्डहरु।

तपाईंले आफ्नो संरक्षण कसरी गर्ने

तपाईंको आफ्नो जानकारी संरक्षण गर्न:

- घोटालाकारीलाई कसरी पहिचान गर्ने भनेर जान्ने
- जब कोहि अप्रत्याशित रूपले तपाईंलाई सम्पर्क गर्दछ भने होशियार रहनुहोस्, यदि खास गरी उनीहरुले एउटा तत्काल पुरागर्नुपर्ने समयको सीमा छ भनेमा
- कहिल्यै पनि कसैलाई तपाईंको लिङ्किङ्ग कोड, पासवर्ड वा तपाईंको गोप्य प्रश्नहरुको उत्तर नबताउनुहोस्
- अरूलाई प्रयोग गर्न वा तपाईंको myGov, वा अन्य अनलाइन खाता हेर्न नदिनुहोस्

- पासवर्ड जुन तपाईंलाई याद गर्न को लागी सजिलो हुने, तर अरुको लागी अनुमान गर्नको लागी कठिन हुने प्रयोग गर्नुहोस् छ
- तपाईंको मोबाइल उपकरणलाई प्रयोग गरीरहेको छैन भने बन्द गरेर आफ्नो सुरक्षा गर्नुहोस्
- तपाईंको चिठ्ठीको बाकसमा साँचो लगाएर राख्नुहोस् र यदि तपाईं सार्नुभयो भने तपाईंको पत्रहरु पुनर्निर्देशित गरेर तपाईंको चिठ्ठीपत्रहरु सुरक्षित गर्नुहोस्।

यदि यो घोटला हो भनेर कसरी भन्ने

तपाईंले हामी के गर्दछौं र के गर्दैनौं भनेर जान्नुभएमा घोटलाकारीहो भनेर चिन्न सक्नुहुनेछ।

हामीले गर्ने कुराहरु

हामी तपाईंलाई ई-मेल वा टेक्स म्यासेज पठाउन सक्छौं। हाम्रा म्यासेजहरुमा तपाईंको नाम वा सम्पर्क विवरण संलग्न हुनेछैन, तर निम्न कुराहरु हुन सक्छन्:

- तपाईंलाई एउटा भेट्ने समय को बुक गर्न , तथा सम्झाउने छौं
- तपाईंलाई तपाईंको भुक्तानीको बारेमा भन्नेछौं
- तपाईंको विवरणहरु परिवर्तन हुँदा निधो गर्नेछौं
- यदि तपाईंको myGov ईनबक्समा म्यासेज भएमा भन्नेछौं।

यदि तपाईंले हामीलाई पैसा तिर्नु पर्ने भएमा हामी पत्र पठाउनेछौं।

हामी तपाईंलाई फोन गर्न सक्छौं, तर यदि तपाईं हामी बाट फोनको आपेक्षा गर्दै हुनुहुन्न भने, होशियार रहनुहोस्। तपाईंले अनिवार्य रुपमा फोनगर्ने व्यक्तीको नाम र सम्पर्क विवरण सोध्नु पर्छ। यदि तपाईंलाई हामीले फोन गरेको हो जस्तो लाग्दैन भने, फोन राख्नुहोस् र हाम्रो कुनै एउटा भुक्तानी लाइनमा फोन गर्नुहोस्।

हामीले नगर्ने कुराहरु

हामी **कहिल्यै पनि** तपाईंलाई निम्न कुराहरु सोध्दैनौं:

- तपाईंकप पासवर्ड वा Personal Identification Number (PIN) भन्नुहोस्
- तपाईंलाई मद्दत गर्नकोलागि भुक्तानी गर्नुहोस्
- भुक्तानी पाउनकोलागि हामीलाई पैसा सारिदिनुहोस्
- गिफ्ट कार्डा तथा भाउचार किन्नुहोस्
- लिंङ्कमा क्लिक तथा ई-मेल वा टेक्स म्यासेजमा संलग्न फाईल खोल्न
- तपाईंको व्यक्तीगत, समाजिक सञ्जालका विवरणहरु जस्तै, Facebook तथा Twitter दिनकोलागि
- तपाईंको कम्प्युटर तथा व्यक्तीगत उपकरणहरुमा हामीलाई प्रवेश दिनकोलागी।

तपाईंलाई विशेष छुट दिनकोलागि हामी अरु कुनैपनि कम्पनीहरु संग काम गर्दैनौं।

यदि तपाईं ठगीमा फस्नुभयो भने के गर्नु पर्दछ

यदि तपाईंले पैसा गुमाउनुभयो तथा व्यक्तीगत विवरण दिनुभयो भने, तपाईंले निम्न गर्नुपर्दछ:

- के भयो रेकर्ड राख्नुहोला
- हाम्रो Scams and Identity Theft Helpdesk को **1800 941 126** मा सिधै फोन गर्नुहोला। यदि तपाईंलाई दोभाषेको आवश्यक पर्दछ भने हामीलाई जानकार गराउनुहोला हामी तपाईंलाई एउटा निःशुल्कमा उपलब्ध गराउनेछौं।
- घटनालाई अंग्रेजीमा **scamwatch.gov.au** मा गएर रिपोर्ट गर्नुहोला।

थप जानकारी कहाँ हासिल गर्ने

- Centrelink को भुक्तनी र सेवाहरुको बारेमा हामी संग कुरा गर्नकोलागि **131 202** मा फोन गर्नुहोला
- Translating and Interpreting Service (TIS National) को **131 450** मा फोन गरेर हामी सं गतपाईंको आफ्नै भाषामा Medicare र Child Support भुक्तनी र सेवाहरुको बारेमा कुरा गर्नुहोला
- **servicesaustralia.gov.au/yourlanguage** मा जानुहोस्, जहाँ तपाईंले जानकारीहरु आफ्नै भाषामा पढ्न, सुन्न तथा हेर्न सक्नुहुनेछ
- अंग्रेजीमा थप जानकारीको लागि **servicesaustralia.gov.au/scams** मा जानुहोस्
- सेवा केन्द्रमा जानुहोस्।

टिप्पणी: तपाईंको घरको फोन बाट अष्ट्रेलियाको कहीं बाट '१३' नम्बरहरुको लागी एउटा निश्चित दरमा पैसा लाग्दछ। त्यो दर एउटा स्थानीय कलको मूल्य बाट फरक हुन सक्छ र टेलिफोन सेवा प्रदायकहरु को बीच फरक हुन सक्छ। तपाईंको घरको फोन बाट '१८००' नम्बरमा फोन गर्दा पैसा लाग्दैन। सार्वजनिक र मोबाइल फोनबाट फोनमा लागेको समय अनुसार र उच्च दरमा चार्ज हुन सक्छ।

अस्वीकरण

यस प्रकाशनमा संलग्न जानकारी केवल भुक्तानी र सेवाहरुको लागी एउटा गाइडको रूपमा मात्र लक्षित छ। यदि तपाईं एउटा भुक्तानी को लागी आवेदन गर्न चाहानुहुन्छ र तपाईंको विशेष परिस्थिति को सम्बन्धमा एउटा आवेदन गर्न को लागी यो तपाईंको आफ्नो जिम्मेवारी हो।

Beware of scams

Scammers often pretend to be from trusted organisations, like Services Australia.

They may trick you into giving away money or information in return for payments, services and help.

If a scammer gets your information, they can:

- access your bank account and transfer money from it
- use your name to set up a phone plan and other contracts
- steal your superannuation
- access your email and social media accounts
- pretend to be you.

If you lose money because of a scam, you may not get it back.

Information scammers want

Scammers may try to get your:

- full name
- date of birth
- address
- Medicare card details
- Centrelink Customer Reference Number (CRN)
- identity documents
- myGov sign in details or linking codes
- bank details
- passwords.

How to protect yourself

To protect your information:

- know how to identify a scam
- be careful when someone unexpectedly contacts you, especially if they have an urgent deadline
- never tell anyone your linking codes, passwords or answers to your secret questions
- do not let others use or see your myGov, or other online accounts
- use a password that is easy for you to remember, but hard for others to guess
- protect your mobile device by locking it when you are not using it
- secure your mail by having a lock on your letterbox and redirecting your mail if you move.

How to tell if it is a scam

You can identify a scam by knowing what we do and what we do not do.

Things we do

We may send you an email or text message. Our messages will not include your name or contact details, but may:

- ask you to book, or remind you about, an appointment
- tell you about your payments
- confirm when you have changed your details
- tell you if you have a new message in your myGov Inbox.

If you owe us money, we will send you a letter.

We may call you, but be careful if you are not expecting a phone call from us. You should ask for the caller's name and contact details. If you do not think the caller is us, hang up and call back on one of our payment lines.

Things we do not do

We will **never** ask you to:

- tell us your password or Personal Identification Number (PIN)
- pay us to help you
- send or transfer money to us to get a payment
- buy gift cards or vouchers
- click on links or open attachments in emails or text messages
- give us your personal details on social media, like Facebook or Twitter
- give us access to your computer or personal devices.

We also do not work with other companies to give you special deals.

What to do if you have been scammed

If you have lost money or given away personal information, you should:

- keep a record of what happened
- call our Scams and Identity Theft Helpdesk straight away on **1800 941 126**. Let us know if you need an interpreter and we will arrange one for free.
- report the incident in English at **scamwatch.gov.au**

Where to get more information

- call **131 202** to speak with us in your language about Centrelink payments and services
- call the Translating and Interpreting Service (TIS National) on **131 450** to speak with us in your language about Medicare and Child Support payments and services
- go to **servicesaustralia.gov.au/yourlanguage** where you can read, listen to or watch information in your language

- go to **servicesaustralia.gov.au/scams** for more information in English
- visit a service centre.

Note: calls from your home phone to ‘13’ numbers from anywhere in Australia are charged at a fixed rate. That rate may vary from the price of a local call and may also vary between telephone service providers. Calls to ‘1800’ numbers from your home phone are free. Calls from public and mobile phones may be timed and charged at a higher rate.

Disclaimer

The information contained in this publication is intended only as a guide to payments and services. It’s your responsibility to decide if you wish to apply for a payment and to make an application with regard to your particular circumstances.